

An aerial photograph of Budapest, Hungary, showing the Danube River and the city skyline. The image is in black and white, with a semi-transparent white rectangle overlaid in the center containing the title text.

Programozási alapismeretek

4. előadás

Tartalom

- Programozási tételek – a lényeg
- Sorozatszámítás – összegzés...
- Megszámolás
- Maximum-kiválasztás
- Eldöntés
- Kiválasztás
- Keresés
- Programozás tételek – visszatekintés

Programozási tételek (PrT) lényege

Célja:

Bizonyíthatóan helyes sablon, amelyre magasabb szinten lehet építeni a megoldást. (A fejlesztés gyorsabb és biztonságosabb.)

Szerkezete:

1. absztrakt feladat specifikáció
2. absztrakt algoritmus

Egy fontos előzetes megjegyzés:

A bemenet legalább egy sorozat...

Programozási tételek (PrT) lényege

Felhasználásának menete:

1. a konkrét feladat specifikálása
2. a specifikációban a PrT-ek megsejtése
3. a konkrét feladat és az absztrakt feladat paramétereinek egymáshoz rendelése
4. a konkrét algoritmus „generálása” a megsejtett PrT-ek absztrakt algoritmusok alapján, 3. szerint átparaméterezve
5. hatékonysítás programtranszformációkkal

Programozási tételek

Mi az, hogy programozási tétel?

Típusfeladat általános megoldása.

- Sorozat $\rightarrow$ érték
- Sorozat $\rightarrow$ sorozat
- Sorozat $\rightarrow$ sorozatok
- Sorozatok $\rightarrow$ sorozat

Programozási tételek

Mi az, hogy programozási tétel?
Típusfeladat általános megoldása.

- Sorozat $\rightarrow$ érték
- Sorozat $\rightarrow$ sorozat
- Sorozat $\rightarrow$ sorozatok
- Sorozatok $\rightarrow$ sorozat

1. Sorozatszámítás

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére **mennyivel** nőtt a vagyona!
2. Ismerjük egy autóversenyző körönkénti idejét. Adjuk meg az **átlag**körének idejét!
3. Adjuk meg az N számhoz az N **faktoriális** értékét!
4. Ismerjük egy iskola szakköreire járó tanulóit, szakkörönként. Adjuk meg, kik járnak szakkörre!
5. Ismerünk N szót. Adjuk meg a belőlük összeállított mondatot!

1. Sorozatszámítás

Csoportosítsunk:

- Számok összege: „vagyon”, „köridők”
- Számok szorzata: „faktoriális”
- Halmazok uniója: „szakkörök”
- Szavak egymásutánja: „szavak”

Feladatok:

- Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!
- Ismerjük egy autóversenyző körönkénti idejét. Adjuk meg az átlagkörének idejét!
- Adjuk meg az N számhoz az N faktoriális értékét!
- Ismerjük egy iskola szakköreire járók tanulóit, szakkörönként. Adjuk meg a szakkörre járó tanulókat!
- Ismerünk N szót. Adjuk meg a belőlük összeállított mondatot!

1. Sorozatszámítás

Csoportosítsunk:

- Számok összege: „vagyon”, „köridők”
- Számok szorzata: „faktoriális”
- Halmazok uniója: „szakkörök”
- Szavak egymásutánja: „szavak”

Mi bennük a közös?

N „valamiből” kell kiszámolni
„kumuláltan” egy „valamit”!

Pl. Σ – vagyon/köridők; Π – faktoriális;
 $\cup$ – szakkörök; $\&$ – szavak

N „valamiből” kell kiszámolni egy „valamit”!

Pl. Σ – bevétel/köridő; Π – faktoriális;

$\cup$ – szakkörös; $\&$ – szó

1. Sorozatszámítás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$

H : tetszőleges halmaz;
 $H^N = \{(h_1, \dots, h_N) \mid h_i \in H\}$

N „valamiből” kell kiszámolni egy „valamit”!

Pl. Σ – bevétel/köridő; Π – faktoriális;

$\cup$ – szakkörös; $\&$ – szó

1. Sorozatszámítás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$

➤ Kimenet: $S \in H$

H : tetszőleges halmaz;
 $H^N = \{(h_1, \dots, h_N) \mid h_i \in H\}$

N „valamiből” kell kiszámolni egy „valamit”!

Pl. Σ – bevétel/köridő; Π – faktoriális;

$\cup$ – szakkörös; $\&$ – szó

1. Sorozatszámítás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$

➤ Kimenet: $S \in H$

➤ Előfeltétel: –

H : tetszőleges halmaz;
 $H^N = \{(h_1, \dots, h_N) \mid h_i \in H\}$

N „valamiből” kell kiszámolni egy „valamit”!

Pl. Σ – bevétel/köridő; Π – faktoriális;

$\cup$ – szakkörös; $\&$ – szó

1. Sorozatszámítás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$

H : tetszőleges halmaz;
 $H^N = \{(h_1, \dots, h_N) \mid h_i \in H\}$

➤ Kimenet: $S \in H$

➤ Előfeltétel: –

$(X_1, \dots, X_N)$ sorozat

➤ Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$

$F: H^N \rightarrow H$,

Σ – N tagú összeg;

Π – N tényező szorzat;

$\cup$ – N halmaz uniója;

$\&$ – N szöveg konkatenációja ...

1. Sorozatszámítás

➤ Probléma:

F : N paraméteres művelet, ahol az N **változó**.

➤ Megoldás:

Visszavezetjük **2-paraméteres műveletre** (pl. Σ helyett $+$) és egy **neutrális elemre** ($+$ esetén a 0).

$$F(X_{1..N}) = f(F(X_{1..N-1}), X_N) \quad , \text{ ha } N > 0$$

$$F(\text{---}) = F_0 \quad , \text{ egyébként}$$

$$\text{Tehát: } F: H^* \rightarrow H, F_0 \in H,$$

Gondolja meg a többi esetén mi az f/F_0 ?

$$\Pi - ?/? \quad \cup - ?/? \quad \& - ?/?$$

$$H^* = \{(h_1, h_2, \dots) \mid h_i \in H\}$$

H^* : H iterált halmaza

1. Sorozatszámítás

Specifikáció (a végleges):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$
- Definíció:

$$F: H^* \rightarrow H$$

$$F(X_{1..N}) := \begin{cases} F_0 & , N = 0 \\ f(F(X_{1..N-1}), X_N) & , N > 0 \end{cases}$$

$H^* = \{(h_1, h_2, \dots) \mid h_i \in H\}$
 H^* : H iterált halmaza

1. Sorozatszámítás – összegzés

Specifikáció (összegzés):

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$

➤ Kimenet: $S \in H$

➤ Előfeltétel: –

➤ Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

H: $\mathbb{Z}$ vagy $\mathbb{R}$

1. Sorozatszámítás – összegzés

Specifikáció (összegzés):

H: $\mathbb{Z}$ vagy $\mathbb{R}$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^{\mathbb{N}}$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$
- A definíció nyilvánvalóan teljesül, azaz:

$$\sum_{i=1}^N X_i := \begin{cases} 0 & , N = 0 \\ \left(\sum_{i=1}^{N-1} X_i \right) + X_N & , N > 0 \end{cases}$$

$$F(X_{1..N}) := \begin{cases} F_0 & , N = 0 \\ f(F(X_{1..N-1}), X_N) & , N > 0 \end{cases}$$

1. Sorozatszámítás

Programparaméterek
deklarálása

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$

Változó

N : **Egész**

Konstans

maxN : **Egész**(???)

Változó

X : **Tömb**[1.. maxN :**TH**]

S : **TH**

Tehát megállapodunk abban, hogy a tételek algoritmusához statikusan deklaráljuk a sorozathoz tartozó tömböt.

1. Sorozatszámítás

Programparaméterek
deklarációja

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$

Változó

→ N : **Egész**

Konstans

maxN : **Egész**(???)

Változó

X : **Tömb**[1.. maxN : **TH**]

S : **TH**

Tehát megállapodunk abban, hogy a tételek algoritmusához statikusan deklaráljuk a sorozathoz tartozó tömböt.

1. Sorozatszámítás

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$

Változó

N : **Egész**

Konstans

maxN : **Egész**(???)

Változó

X : **Tömb**[1.. maxN :**TH**]

S :**TH**

Programparaméterek
deklarálása

maxN : a tömb
maximális mérete

TH : a H halmaznak
megfelelő típus

Tehát megállapodunk abban, hogy a tételek algoritmusához statikusan deklaráljuk a sorozathoz tartozó tömböt.

1. Sorozatszámítás

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$

Változó

N : **Egész**

Konstans

maxN : **Egész**(???)

Változó

X : **Tömb**[1.. maxN :**TH**]

S : **TH**

Programparaméterek
deklarálása

maxN : a tömb
maximális mérete

TH : a H halmaznak
megfelelő típus

Tehát megállapodunk abban, hogy a tételek
algoritmusához statikusan deklaráljuk a so-
rozathoz tartozó tömböt.

1. Sorozatszámítás

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_1, N)$

Változó

N : **Egész**

Konstans

maxN : **Egész**(???)

Változó

X : **Tömb**[1.. maxN :**TH**]

S : **TH**

Programparaméterek
deklarálása

maxN : a tömb
maximális mérete

TH : a H halmaznak
megfelelő típus

Tehát megállapodunk abban, hogy a tételek
algoritmusához statikusan deklaráljuk a so-
rozathoz tartozó tömböt.

1. Sorozatszámítás

Algoritmus (általánosan):

Változó
N:Egész
Konstans
maxN:Egész(???)
Változó
X:Tömb[1..maxN:TH]
S:TH

Specifikáció (a végleges):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$
- Definíció:

$$F(X_{1..N}) := \begin{cases} F_0 & , N = 0 \\ f(F(X_{1..N-1}), X_N) & , N > 0 \end{cases}$$

$S := F_0$

$i = 1..N$

$S := f(S, X[i])$

Változó
i:Egész

1. Sorozatszámítás

Algoritmus (általánosan):

Változó
N:Egész
Konstans
maxN:Egész(???)
Változó
X:Tömb[1..maxN:TH]
S:TH

Specifikáció (a végleges):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = F(X_{1..N})$
- Definíció:

$$F(X_{1..N}) := \begin{cases} F_0 & , N = 0 \\ f(F(X_{1..N-1}), X_N) & , N > 0 \end{cases}$$

Változó
i:Egész

S:=F₀

i=1..N

S:=f(S,X[i])

Σ (összegzés) esetén:

Változó
i:Egész

S:=0

i=1..N

S:=S+X[i]

$$\sum_{i=1}^N X_i := \begin{cases} 0 & , N = 0 \\ \sum_{i=1}^{N-1} X_i + X_N & , N > 0 \end{cases}$$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $B_e, K_i \in \mathbb{Z}^N$

Specifikáció (összegzés):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $S \in H$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

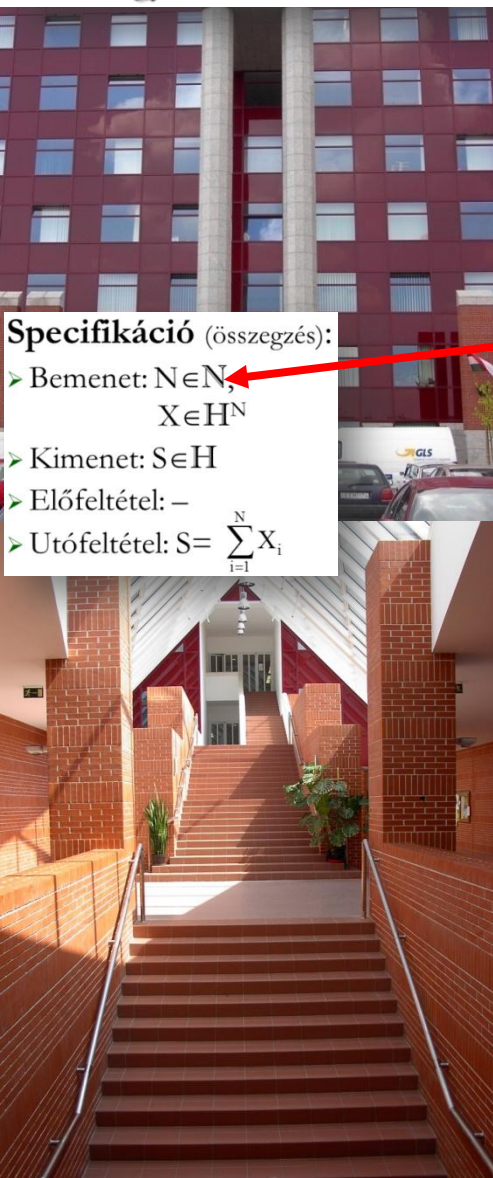

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $B_e, K_i \in \mathbb{Z}^N$

Specifikáció (összegzés):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{H}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Be, Ki \in \mathbb{Z}^N$

Specifikáció (összegzés):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{H}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Be, Ki \in \mathbb{Z}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{Z}$

Specifikáció (összegzés):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{H}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Be, Ki \in \mathbb{Z}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{Z}$

Specifikáció (összegzés):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{H}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
- $B_e, K_i \in \mathbb{Z}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{Z}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): B_{e_i}, K_{i_i} \geq 0$

Specifikáció (összegzés):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{H}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
- $B_i, K_i \in \mathbb{Z}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{Z}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): B_i, K_i \geq 0$
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N B_i - K_i$

Specifikáció (összegzés):

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{H}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
- $B_i, K_i \in \mathbb{Z}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{Z}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): B_i, K_i \geq 0$
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N B_i - K_i$

Specifikáció (összegzés):

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$

➤ Kimenet: $S \in \mathbb{H}$

➤ Előfeltétel: –

➤ Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N X_i$

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
- $Be, Ki \in \mathbb{Z}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{Z}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Be_i, Ki_i \geq 0$
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N Be_i - Ki_i$

Algoritmus:

S:=0
i=1..N
S:=S+X[i]

S:=0
i=1..N
S:=S+Be[i]-Ki[i]

Változó
i:Egész

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjuk meg, hogy év végére mennyivel nőtt a vagyona!

1. Sorozatszámítás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
- $Be, Ki \in \mathbb{Z}^N$
- Kimenet: $S \in \mathbb{Z}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Be_i, Ki_i \geq 0$
- Utófeltétel: $S = \sum_{i=1}^N Be_i - Ki_i$

Algoritmus:

$S := 0$
$i = 1..N$
$S := S + X[i]$

$S := 0$
$i = 1..N$
$S := S + Be[i] - Ki[i]$

Változó
 i : Egész

2. Megszámolás

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy **hány** hónapban nőtt a vagyona!
2. Adjuk meg egy természetes szám osztói **számát**!
3. Adjuk meg egy ember nevében levő „a” betűk **számát**!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján, hogy **hány** napon fagyott!
5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük **hányan** születtek télen!

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy hány hónapban nőtt a vagyona!
2. Adjuk meg egy természetes szám osztói számát!
3. Adjuk meg egy ember nevében levő „a” betűk számát!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján, hogy hány napon fagyott!
5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

egyszámolás

Mi bennük a közös?

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy hány hónapban nőtt a vagyona!
2. Adjuk meg egy természetes szám osztói számát!
3. Adjuk meg egy ember nevében levő „a” betűk számát!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján, hogy hány napon fagyott!
5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

egyszámolás

Mi bennük a közös?

N darab „valamire” kell megadni, hogy hány adott tulajdonságú van közöttük.

N darab „valamire” kell megadni, hogy hány
adott tulajdonságú van közöttük.

2. Megszámolás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$

H: tetszőleges halmaz

T: tetszőleges
tulajdonság-függvény

N darab „valamire” kell megadni, hogy hány adott tulajdonságú van közöttük.

2. Megszámolás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$

H: tetszőleges halmaz

T: tetszőleges
tulajdonság-függvény

N darab „valamire” kell megadni, hogy hány adott tulajdonságú van közöttük.

2. Megszámolás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$

H: tetszőleges halmaz

T: tetszőleges
tulajdonság-függvény

➤ Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$
➤ Előfeltétel: –

N darab „valamire” kell megadni, hogy hány
adott tulajdonságú van közöttük.

2. Megszámolás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$

H: tetszőleges halmaz

T: tetszőleges
tulajdonság-függvény

➤ Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$

➤ Előfeltétel: –

➤ Utófeltétel: $D_b = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

N darab „valamire” kell megadni, hogy hány
adott tulajdonságú van közöttük.

2. Megszámolás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow \mathbb{L}$

H: tetszőleges halmaz

T: tetszőleges
tulajdonság-függvény

➤ Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$

➤ Előfeltétel: –

➤ Utófeltétel: $D_b = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

Megjegyzés:

A T tulajdonság egy logikai függvényként adható meg. X (sőt H) minden elemről megvizsgálható, hogy rendelkezik-e az adott tulajdonsággal vagy sem.

2. Megszámolás

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N T(X_i)$

$Db := 0$

$i = 1..N$

$T(X[i])$

I

N

$Db := Db + 1$

—

Változó
i: Egész

5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

2. Megszámolás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $D_b = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $H \in \mathbb{N}^N$,
 $Téli?: \mathbb{N} \rightarrow L$,
 $Téli?(x) := x=1 \text{ vagy } x=2 \text{ vagy } x=12$

5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

2. Megszámolás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $D_b = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $H \in \mathbb{N}^N$,
 $Téli?: \mathbb{N} \rightarrow L$,
 $Téli?(x) := x=1 \text{ vagy } x=2 \text{ vagy } x=12$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$

5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

2. Megszámolás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $D_b = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó \in \mathbb{N}^N$,
 $Téli?: \mathbb{N} \rightarrow L$,
 $Téli?(x) := x=1 \text{ vagy } x=2 \text{ vagy } x=12$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Hó_i \in [1..12]$

5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

2. Megszámolás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $D_b = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó \in \mathbb{N}^N$,
 $Téli?: \mathbb{N} \rightarrow L$,
 $Téli?(x) := x < 3 \text{ vagy } x = 12$
- Kimenet: $D_b \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Hó_i \in [1..12]$

5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

2. Megszámolás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó \in \mathbb{N}^N$,
 $Téli?: \mathbb{N} \rightarrow L$,
 $Téli?(x) := x < 3 \text{ vagy } x = 12$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Hó_i \in [1..12]$
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1_{Hó_i < 3 \text{ vagy } Hó_i = 12}$

5. Adjuk meg N születési hónap alapján, hogy közöttük hányan születtek télen!

2. Megszámolás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$,
 $T: \mathbb{H} \rightarrow \mathbb{L}$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1_{T(X_i)}$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó \in \mathbb{N}^N$,
 $Téli?: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{L}$,
 $Téli?(x) := x < 3 \text{ vagy } x = 12$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Hó_i \in [1..12]$
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1_{Téli?(Hó_i)}$

2. Megszámolás példa

Algoritmus:

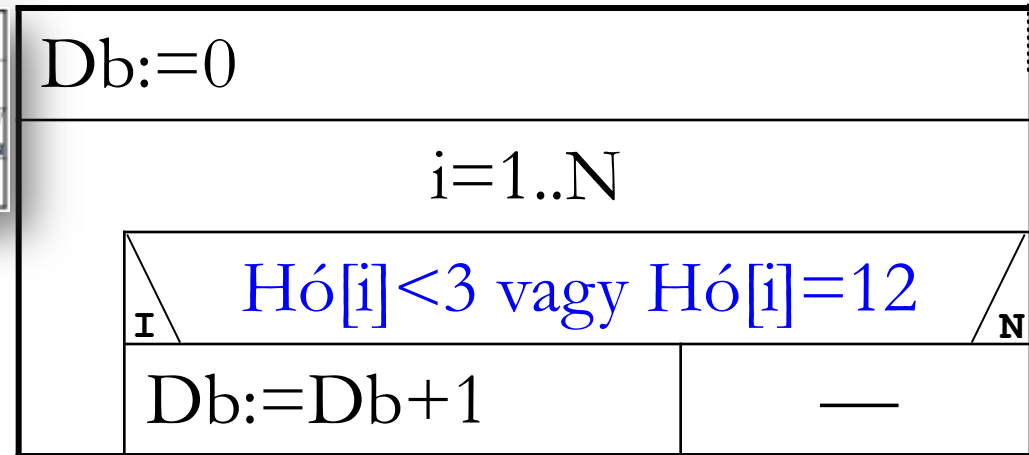
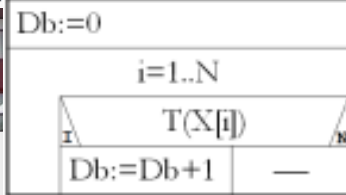
Változó
i:Egész

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1$
 $T(X_i)$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó \in \mathbb{N}^N$,
 $Téli?: \mathbb{N} \rightarrow L$,
 $Téli?(x) := x < 3$ vagy $x = 12$
- Kimenet: $Db \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Hó_i \in [1..12]$
- Utófeltétel: $Db = \sum_{i=1}^N 1$
 $Hó_i < 3$ vagy $Hó_i = 12$

Kérdés:

Mi lenne, ha az előfeltétel

$$(\forall i (1 \leq i \leq N): Hó_i \in [1..12])$$

nem teljesülne?

3. Maximum-kiválasztás

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy melyik hónapban nőtt **legjobban** a vagyona!
2. Adjuk meg N ember közül az ábécében **utolsót**!
3. Adjuk meg N ember közül azt, aki a **legtöbb** ételt szereti!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján a **legmelegebb** napot!
5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

Minimum-kiválasztás

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy melyik hónapban nőtt legjobban a vagyona!
2. Adjuk meg N ember közül az ábécében utolsót!
3. Adjuk meg N ember közül azt, aki a legtöbb ételt szeret!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján a legmelegebb napot!
5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén először van születésnapja!

Mi bennük a közös?

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy melyik hónapban nőtt legjobban a vagyona!
2. Adjuk meg N ember közül az ábécében utolsót!
3. Adjuk meg N ember közül azt, aki a legtöbb ételt szeret!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján a legmelegebb napot!
5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén először van születésnapja!

Maximum-kiválasztás

Mi bennük a közös?

N darab „valami” közül kell megadni a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy melyik hónapban nőtt legjobban a vagyona!
2. Adjuk meg N ember közül az ábécében utolsót!
3. Adjuk meg N ember közül azt, aki a legtöbb ételt szeret!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján a legmelegebb napot!
5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén először van születésnapja!

Minimum-kiválasztás

Mi bennük a közös?

N darab „valami” közül kell megadni a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

Fontos:

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Adjunk meg, hogy melyik hónapban nőtt legjobban a vagyona!
2. Adjuk meg N ember közül az ábécében utolsót!
3. Adjuk meg N ember közül azt, aki a legtöbb ételt szeret!
4. Adjunk meg az éves statisztika alapján a legmelegebb napot!
5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén először van születésnapja!

Minimum-kiválasztás

Mi bennük a közös?

N darab „valami” közül kell megadni a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

Fontos:

A „valamik” között értelmezhető egy **rendezési reláció**.

Ha **legalább 1** „valamink” van, akkor legnagyobb (legkisebb) is biztosan van közöttük!

N darab „valamire” kell megadni közülük a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

3. Maximum-kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$

N darab „valamire” kell megadni közülük a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

3. Maximum-kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$

N darab „valamire” kell megadni közülük a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

3. Maximum-kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $\text{Max} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$

N darab „valamire” kell megadni közülük a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

3. Maximum-kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

N darab „valamire” kell megadni közülük a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

3. Maximum-kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

másképp: $Max = \underset{i=1}{\overset{N}{\text{MaxInd}}} X_i$

A cél egy szummával azonos „tömörségű” operátorral kifejezni.

N darab „valamire” kell megadni közülük a legnagyobbat (vagy a legkisebbet).

3. Maximum-kiválasztás

Megjegyzések:

- Léteznie kell a $\geq: H \times H \rightarrow L$ rendezési relációnak.
- A sorszám sorozatok esetén általánosabb, mint az érték, ezért legtöbbször a sorszámot adjuk meg.

3. Maximum-kiválasztás

Algoritmus:

Változó
i:Egész

Max:=1	
i=2..N	
I	X[i]>X[Max]
	N
Max:=i	—

Megjegyzés:

Többször tudás: ha több maximális érték is van, akkor közülük az első kapjuk meg.

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

3. Maximum-kiválasztás

Algoritmus:

Változó
i:Egész

Max:=1	
i=2..N	
I	X[i]>X[Max]
	N
Max:=i	—

Megjegyzés:

Többször tudás: ha több maximális érték is van, akkor közülük az első kapjuk meg.

Kérdések:

Hogyan lesz belőle utolsó maximális?

Hogyan lesz belőle (első) minimális?

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $\text{Max} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq \text{Max} \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{\text{Max}} \geq X_i$

3. Maximum-kiválasztás (maximális értékkel)

Specifikáció:

- Kimenet: $\text{Max} \mathbf{\acute{E}rt} \in \mathbf{H}$
- Utófeltétel: $\exists i (1 \leq i \leq N): \text{Max} \mathbf{\acute{E}rt} = \mathbf{X}_i$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): \text{Max} \mathbf{\acute{E}rt} \geq \mathbf{X}_i$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $\text{Max} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq \text{Max} \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{\text{Max}} \geq X_i$

3. Maximum-kiválasztás (maximális értékkel)

Specifikáció:

- Kimenet: $\text{Max} \mathbf{\acute{E}rt} \in \mathbf{H}$
- Utófeltétel: $\text{Max} \mathbf{\acute{E}rt} \in \mathbf{X}$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): \text{Max} \mathbf{\acute{E}rt} \geq X_i$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbf{N}$,
 $X \in \mathbf{H}^N$
- Kimenet: $\text{Max} \in \mathbf{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq \text{Max} \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{\text{Max}} \geq X_i$

3. Maximum-kiválasztás (maximális értékkel)

Specifikáció:

- Kimenet: $\text{Max}^{\text{Ért}} \in H$
- Utófeltétel: $\text{Max}^{\text{Ért}} \in X$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): \text{Max}^{\text{Ért}} \geq X_i$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $\text{Max} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq \text{Max} \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{\text{Max}} \geq X_i$

másképp: $\text{Max} = \underset{i=1}{\overset{N}{\text{MaxInd}}} X_i$

másképp: $\text{Max}^{\text{Ért}} = \underset{i=1}{\overset{N}{\text{Max}}} X_i$

3. Maximum-kiválasztás (maximális értékkel)

Specifikáció:

- Kimenet: $\text{Max}^{\text{Ért}} \in H$
- Utófeltétel: $\text{Max}^{\text{Ért}} \in X$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): \text{Max}^{\text{Ért}} \geq X_i$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $\text{Max} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq \text{Max} \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{\text{Max}} \geq X_i$

másképp: $\text{Max} = \underset{i=1}{\overset{N}{\text{MaxInd}}} X_i$

$$\text{másképp: } \text{Max}^{\text{Ért}} = \underset{i=1}{\overset{N}{\text{Max}}} X_i$$

A két változatot össze is vonhatjuk:

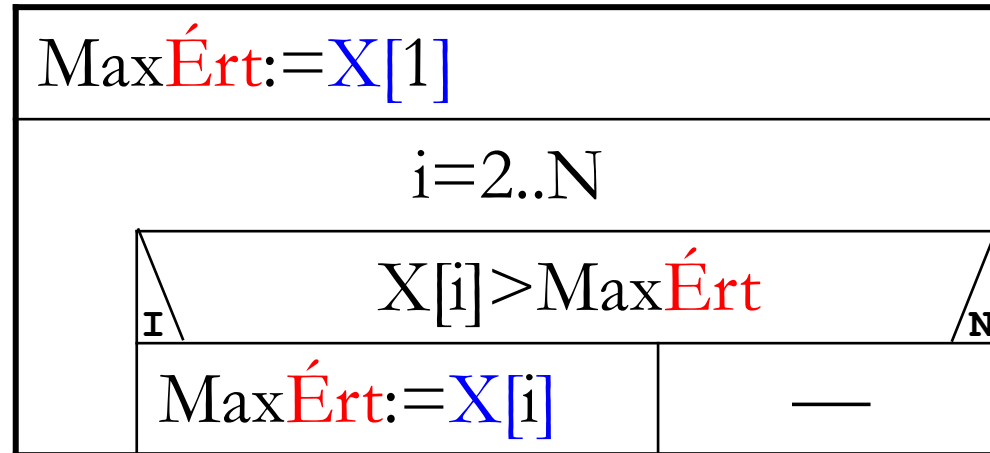
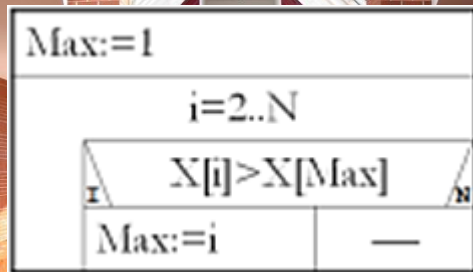
$$(\text{nd}, \text{Ért}) \rightrightarrows \underset{i=1}{\overset{N}{\text{Max}}} X_i$$

3. Maximum-kiválasztás (maximális értékkel)

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $\text{Max} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq \text{Max} \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{\text{Max}} \geq X_i$

Változó
i:Egész

5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

mum-kiválasztás példa

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó, Nap \in \mathbb{N}^N$

Kimenet: $Első \in \mathbb{N}$

5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

mum-kiválasztás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,

$Hó, Nap \in \mathbb{N}^N$

Kimenet: $Első \in \mathbb{N}$

➤ Előfeltétel: $N > 0$ és

$\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_i \in [1..12] \text{ és } Nap_i \in [1..31])$

5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

mum-kiválasztás példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó, Nap \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $Első \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_i \in [1..12] \text{ és } Nap_i \in [1..31])$
- Utófeltétel: $1 \leq Első \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_{Első} < Hó_i \text{ vagy } Hó_{Első} = Hó_i \text{ és } Nap_{Első} \leq Nap_i)$

5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

mum-kiválasztás példa

Specifikáció (másképp):

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó, Nap \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $Első \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_i \in [1..12] \text{ és } Nap_i \in [1..31])$

5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

mum-kiválasztás példa

Specifikáció (másképp):

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó, Nap \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $Első \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_i \in [1..12] \text{ és } Nap_i \in [1..31])$
- Utófeltétel: $Első = \underset{i=1}{\overset{N}{\text{MaxInd}}} (Hó_i, Nap_i)$

5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

mum-kiválasztás példa

Specifikáció (másképp):

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó, Nap \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $Első \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_i \in [1..12] \text{ és } Nap_i \in [1..31])$
- Utófeltétel: $Első = \text{MaxInd}_{i=1}^N (Hó_i, Nap_i)$
- **Definíció:** $(Hó_i, Nap_i) \leq (Hó_j, Nap_j) \leftrightarrow$
 $Hó_i < Hó_j$ vagy
 $Hó_i = Hó_j$ és $Nap_i \leq Nap_j$

5. Adjuk meg N születésnap alapján azt, akinek idén **először** van születésnapja!

mum-kiválasztás példa

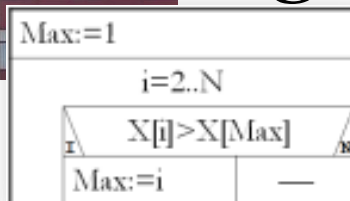

Algoritmus:

Változó
i: Egész

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Max \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$
- Utófeltétel: $1 \leq Max \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): X_{Max} \geq X_i$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $Hó, Nap \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: Első $\in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_i \in [1..12] \text{ és } Nap_i \in [1..31])$
- Utófeltétel: $1 \leq Első \leq N$ és
 $\forall i (1 \leq i \leq N): (Hó_{Első} < Hó_i \text{ vagy } Hó_{Első} = Hó_i \text{ és } Nap_{Első} \leq Nap_i)$

Első:=1

i=2..N

Hó[i] < Hó[Első] vagy
Hó[i] = Hó[Első] és
Nap[i] < Nap[Első]

Első:=i

4. Eldöntés

Feladatok:

1. Egy természetes számról **döntsük el**, hogy prímszám-e!
2. Egy szóról **mondjuk meg**, hogy egy hónapnak a neve-e!
3. Egy tanuló év végi osztályzatai alapján **állapítsuk meg**, hogy bukott-e!
4. Egy szóról **adjuk meg**, hogy van-e benne magánhangzó!
5. Egy számsorozatról **döntsük el**, hogy monoton növekvő-e!
6. Egy tanuló év végi jegyei alapján **adjuk meg**, hogy kitűnő-e!

Feladatok:

1. Egy természetes számról döntsük el, hogy prímszám-e!
2. Egy szóról mondjuk meg, hogy egy hónapnak a neve-e!
3. Egy tanuló év végi osztályzatai alapján állapítsuk meg, hogy bukott-e!
4. Egy szóról adjuk meg, hogy van-e benne magánhangzó!
5. Egy számsorozatról döntsük el, hogy monoton növekvő-e!
6. Egy tanuló év végi jegyei alapján adjuk meg, hogy kitűnő-e!

4. Eldöntés

Mi bennük a közös?

Feladatok:

1. Egy természetes számról döntsük el, hogy prímszám-e!
2. Egy szóról mondjuk meg, hogy egy hónapnak a neve-e!
3. Egy tanuló év végi osztályzatai alapján állapítsuk meg, hogy bukott-e!
4. Egy szóról adjuk meg, hogy van-e benne magánhangzó!
5. Egy számsorozatról döntsük el, hogy monoton növekvő-e!
6. Egy tanuló év végi jegyei alapján adjuk meg, hogy kitűnő-e!

4. Eldöntés

Mi bennük a közös?

Döntsük el, hogy N „valami” között van-e adott tulajdonsággal rendelkező elem!

Döntsük el, hogy N „valami” között van-e adott tulajdonsággal rendelkező elem!

4. Eldöntés

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$

4. Eldöntés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $\text{Van} \in L$

4. Eldöntés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $V \in L$
- Előfeltétel: –

4. Eldöntés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $V \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $V \text{ an} = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

4. Eldöntés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Van \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$
másképp: $Van = \bigvee_{i=1}^N T(X_i)$

4. Eldöntés

Algoritmus:

Változó
i:Egész

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Van \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

$i := 1$

$i \leq N$ és nem $T(X[i])$

$i := i + 1$

$Van := i \leq N$

4. Eldöntés

Feladatvariáns:

... az **összes** elem olyan-e ...

4. Eldöntés

Feladatvariáns:

... az **összes** elem olyan-e ...

Specifikáció (csak a különbség):

- Kimenet: **Mind** $\in L$
- Utófeltétel: **Mind** $= \forall i(1 \leq i \leq N): T(X_i)$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $V \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $V \in L = \exists i(1 \leq i \leq N): T(X_i)$

4. Eldöntés

Feladatvariáns:

... az **összes** elem olyan-e ...

Specifikáció (csak a különbség):

- Kimenet: **Mind** $\in \mathbb{L}$
- Utófeltétel: **Mind** $= \forall i(1 \leq i \leq N): T(X_i)$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow \mathbb{L}$
- Kimenet: $\text{Van} \in \mathbb{L}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $\text{Van} = \exists i(1 \leq i \leq N): T(X_i)$

4. Eldöntés

Feladatvariáns:

... az **összes** elem olyan-e ...

Specifikáció (csak a különbség):

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$

➤ Kimenet: $\text{Van} \in L$

➤ Előfeltétel: –

➤ Utófeltétel: $\text{Van} = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

➤ Kimenet: **Mind** $\in L$

➤ Utófeltétel: **Mind** $\Rightarrow \forall i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

4. Eldöntés

Feladatvariáns:

... az **összes** elem olyan-e ...

Specifikáció (csak a különbség):

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $\text{Van} \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $\text{Van} = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

➤ Kimenet: **Mind** $\in L$

➤ Utófeltétel: **Mind** $\rightarrow \forall i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

másképp:
$$\text{Mind} = \bigwedge_{i=1}^N T(X_i)$$

4. Eldöntés

Feladatvariáns:

... az **összes** elem olyan-e ...

Algoritmus:

Változó
i:Egész

i:=1

i≤N és ~~nem~~ T(X[i])

i:=i+1

Mind:=i>N

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$
- Kimenet: $Mind \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Mind = \forall i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

4. Eldöntés példa

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $\text{Van} \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $\text{Van} = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $\text{Jegy} \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $\text{Bukott} \in L$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): \text{Jegy}_i \in [1..5]$
- Utófeltétel: $\text{Bukott} = \exists i (1 \leq i \leq N): \text{Jegy}_i = 1$

4. Eldöntés példa

T: tulajdonság-
függvény

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $\text{Van} \in L$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $\text{Van} = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $\text{Jegy} \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $\text{Bukott} \in L$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): \text{Jegy}_i \in [1..5]$
- Utófeltétel: $\text{Bukott} = \exists i (1 \leq i \leq N): \text{Jegy}_i = 1$

Algoritmus:

$i := 1$
$i \leq N$ és nem $T(X[i])$
$i := i + 1$
$\text{Van} := i \leq N$

$i := 1$

$i \leq N$ és $\text{Jegy}[i] \neq 1$

$i := i + 1$

$\text{Bukott} := i \leq N$

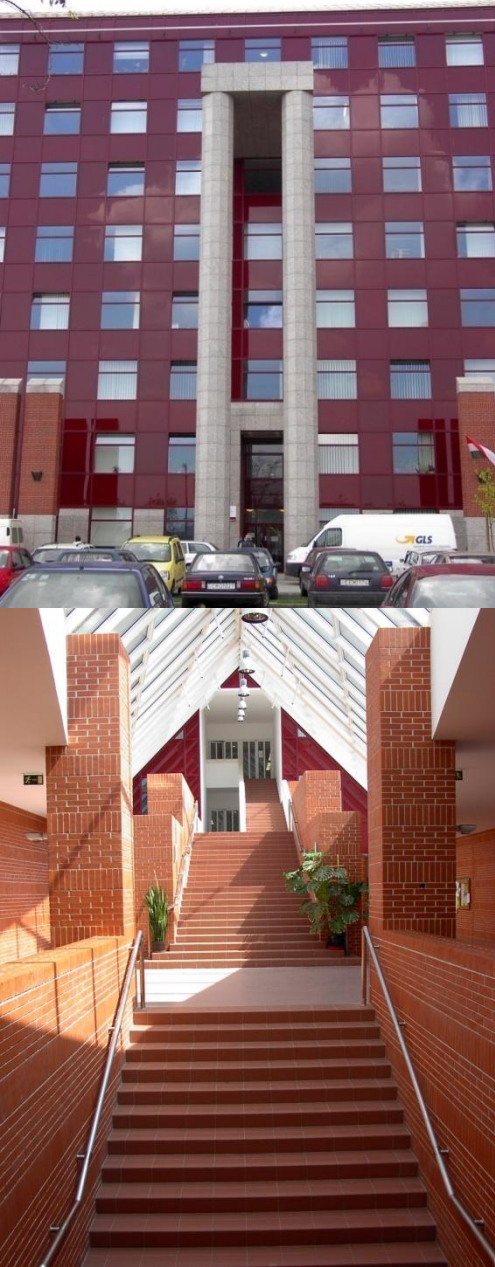
Változó
 i : Egész

5. Kiválasztás

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Év végére nőtt a vagyona. **Adjunk meg egy hónapot, amikor nőtt a vagyona!**
2. **Adjuk meg egy** természetes szám egytől különböző legkisebb osztóját!
3. **Adjuk meg egy** magyar szó egy magánhangzóját!
4. **Adjuk meg egy** hónapnévről a sorszámát!

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Év végére nőtt a vagyona. Adjunk meg egy hónapot, amikor nőtt a vagyona!
2. Adjuk meg egy természetes szám egytől különböző legkisebb osztóját!
3. Adjuk meg egy magyar szó egy magánhangzóját!
4. Adjuk meg egy hónapnévről a sorszámát!

választás

Mi bennük a közös?

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Év végére nőtt a vagyona. Adjunk meg egy hónapot, amikor nőtt a vagyona!
2. Adjuk meg egy természetes szám egytől különböző legkisebb osztóját!
3. Adjuk meg egy magyar szó egy magánhangzóját!
4. Adjuk meg egy hónapnévről a sorszámát!

választás

Mi bennük a közös?

N „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha tudjuk, hogy ilyen elem biztosan van.

N „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha tudjuk, hogy ilyen elem biztosan van.

5. Kiválasztás

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$

N „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha tudjuk, hogy ilyen elem biztosan van.

5. Kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $\text{Ind} \in \mathbb{N}$

N „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha tudjuk, hogy ilyen elem biztosan van.

5. Kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $\text{Ind} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $\exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$

N „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha tudjuk, hogy ilyen elem biztosan van.

5. Kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $\exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

N „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha tudjuk, hogy ilyen elem biztosan van.

5. Kiválasztás

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $\exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

másképp: $Ind = \underset{i=1}{\overset{N}{\text{Kiválaszt } i}} T(X_i)$

5. Kiválasztás

Algoritmus:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $\text{Ind} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $\exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq \text{Ind} \leq N$ és $T(X_{\text{Ind}})$

Ind:=1

nem $T(X[\text{Ind}])$

Ind:=Ind+1

Megjegyzés:

Többség tudás: a megoldás az első adott tulajdonságú elemet adja meg – a program tudhat többet annál, mint amit várunk tőle.

Hogy kellene az utolsót megadni?

5. Kiválasztás példa

T: tulajdonság-
függvény

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $\exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

- Bemenet: $Szó \in S$
- Kimenet: $MH \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $hossz(Szó) > 0$ és
 $\exists i (1 \leq i \leq hossz(Szó)):$
 $magánhangzóE(Szó_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq MH \leq hossz(Szó)$ és
 $magánhangzóE(Szó_{MH})$

5. Kiválasztás példa

T: tulajdonság-
függvény

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $\exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

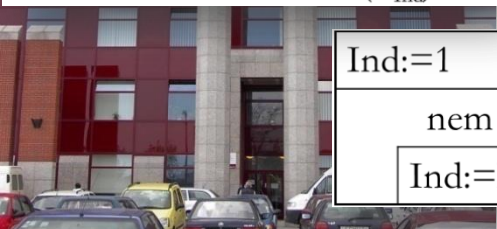
- Bemenet: $Szó \in S$
- Kimenet: $MH \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $hossz(Szó) > 0$ és
 $\exists i (1 \leq i \leq hossz(Szó)):$
 $magánhangzóE(Szó_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq MH \leq hossz(Szó)$ és
 $magánhangzóE(Szó_{MH})$
- Definíció: $magánhangzóE: K \rightarrow L$
 $magánhangzóE(c) :=$
 $nagybetű(c) \in \{'A', \dots, 'Ú'\}$

3. Adjuk meg egy magyar szó egy magánhangzóját!

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$,
 $X \in H^N$,
 $T: H \rightarrow L$
- Kimenet: $Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $N > 0$ és $\exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

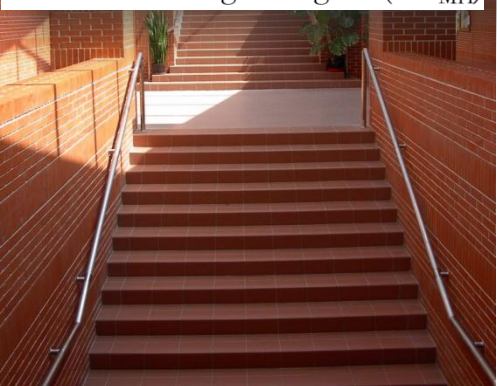
Ind:=1

nem $T(X[Ind])$

Ind:=Ind+1

Specifikáció:

- Bemenet: $Szó \in S$
- Kimenet: $MH \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\text{hossz}(Szó) > 0$ és
 $\exists i (1 \leq i \leq \text{hossz}(Szó)):$
 $\text{magánhangzóE}(Szó_i)$
- Utófeltétel: $1 \leq MH \leq \text{hossz}(Szó)$ és
 $\text{magánhangzóE}(Szó_{MH})$

5. Kiválasztás példa

Algoritmus:

MH:=1

nem $\text{magánhangzóE}(Szó[MH])$

MH:=MH+1

Megjegyzés:

a kódoláskor a nagybetűsítő toupper függvénynél ügyelni kell az ékezetes betűkre!

6. Keresés

Feladatok:

1. Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Év végére nőtt a vagyona. **Adjunk meg egy hónapot, amikor **nem** nőtt a vagyona!**
2. **Adjuk meg egy** természetes szám egy 1-től és önmagától különböző osztóját!
3. **Adjuk meg egy** ember nevében egy „a” betű helyét!
4. **Adjunk meg egy** tanulóra egy tárgyat, amiből megbukott!
5. **Adjuk meg egy** számsorozat olyan elemét, amely nagyobb az előzőnél!

6. Keresés

Mi bennük a közös?

kiadások.

Ismerjük egy ember havi bevételeit és kiadásait. Év végére nőtt a vagyona. Adjunk meg egy hónapot, amikor nem nőtt a vagyona!

Adjuk meg egy természetes szám egy 1-től és önmagától különböző osztóját!

Adjuk meg egy ember nevében egy a-betű helyét!

Adjunk meg egy tanulóra egy tárgyat, amiből megbukott!

Adjuk meg egy számsorozat olyan elemét, amely nagyobb az előzőnél!

Keresés

Mi bennük a közös?

N darab „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha nem tudjuk, hogy ilyen elem van-e.

N darab „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha nem tudjuk, hogy ilyen elem van-e.

6. Keresés

Specifikáció:

➤ Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$

N darab „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha nem tudjuk, hogy ilyen elem van-e.

6. Keresés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$

N darab „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha nem tudjuk, hogy ilyen elem van-e.

6. Keresés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: —

N darab „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha nem tudjuk, hogy ilyen elem van-e.

6. Keresés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: —
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$ és $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

N darab „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha nem tudjuk, hogy ilyen elem van-e.

6. Keresés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: —
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$ és
 $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

másképp: $(Van, Ind) = \bigvee_{i=1}^N T(X_i)$

N darab „valami” közül kell megadni egy adott tulajdonságút, ha nem tudjuk, hogy ilyen elem van-e.

6. Keresés

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: —
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$ és
 $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

másképp: $(Van, Ind) = \text{Keres } i$
 $i=1$
 $T(X_i)$

Tehát a feladat „egyik fele” az **eldöntés**ből, a „másik fele” a **kiválasztás**ból jön.

6. Keresés

Algoritmus₁:

Változó
i:Egész

Specifikáció:
 > Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $X \in H^N$
 > Kimenet: $Van \in \{L, Ind \in \mathbb{N}\}$
 > Előfeltétel: –
 > Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N) : T(X_i)$ és
 $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

$i := 1$	
$i \leq N$ és nem $T(X[i])$	
$i := i + 1$	
$Van := i \leq N$	
<div> <div>I</div> <div>Van</div> <div>N</div> </div>	
$Ind := i$	—

Megjegyzés:

Többször tudás: a megoldás az első adott tulajdonságú elemet adja meg.

4. Adjunk meg egy tanulóra egy tárgyat, amiből megbukott!

6. Keresés példa

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$ és $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, Jegy \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $Bukott \in L, TI \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Jegy_i \in [1..5]$
- Utófeltétel: $Bukott = \exists i (1 \leq i \leq N): Jegy_i = 1$ és $Bukott \rightarrow 1 \leq TI \leq N$ és $Jegy_{TI} = 1$

4. Adjunk meg egy tanulóra egy tárgyat, amiből megbukott!

6. Keresés példa

T: tulajdonság-
függvény

Specifikáció:

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, X \in H^N$
- Kimenet: $Van \in L, Ind \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $Van = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i)$ és $Van \rightarrow 1 \leq Ind \leq N$ és $T(X_{Ind})$

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}, Jegy \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $Bukott \in L, TI \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): Jegy_i \in [1..5]$
- Utófeltétel: $Bukott = \exists i (1 \leq i \leq N): Jegy_i = 1$ és $Bukott \rightarrow 1 \leq TI \leq N$ és $Jegy_{TI} = 1$

azaz

$$(Bukott, TI) = \text{Keres } i$$

$i=1$
 $Jegy_i = 1$

6. Keresés példa

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $X \in \mathbb{H}^N$
- Kimenet: $\text{Van} \in \mathbb{L}$, $\text{Ind} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: –
- Utófeltétel: $\text{Van} = \exists i (1 \leq i \leq N): T(X_i) \text{ és } \text{Van} \rightarrow 1 \leq \text{Ind} \leq N \text{ és } T(X_{\text{Ind}})$

Specifikáció:

- Bemenet: $N \in \mathbb{N}$, $\text{Jegy} \in \mathbb{N}^N$
- Kimenet: $\text{Bukott} \in \mathbb{L}$, $\text{TI} \in \mathbb{N}$
- Előfeltétel: $\forall i (1 \leq i \leq N): \text{Jegy}_i \in [1..5]$
- Utófeltétel: $\text{Bukott} = \exists i (1 \leq i \leq N): \text{Jegy}_i = 1 \text{ és } \text{Bukott} \rightarrow 1 \leq \text{TI} \leq N \text{ és } \text{Jegy}_{\text{TI}} = 1$

Algoritmus:

$i := 1$	
$i \leq N \text{ és nem } T(X[i])$	
$i := i + 1$	
$\text{Van} := i \leq N$	
Van	
$\text{Ind} := i$	—

$i := 1$	
$i \leq N \text{ és } \text{Jegy}[i] \neq 1$	
$i := i + 1$	
$\text{Bukott} := i \leq N$	
Bukott	
$\text{TI} := i$	—

Változó

i : Egész

Programozási tételek – visszatekintés

1. Sorozatszámítás (összegzés)
2. Megszámolás
3. Maximum-kiválasztás
4. Eldöntés
5. Kiválasztás
6. Keresés

szummás feladat

*számlálós
ciklus*

kvantoros feladat

*feltételes
ciklus*

Programozási tételek – visszatekintés

1. Sorozatszámítás (összegzés)

$N \geq 0$

2. Megszámolás

3. Maximum-kiválasztás

4. Eldöntés

$N \geq 0$

5. Kiválasztás

6. Keresés

$N \geq 0$

+1. Madártávlatból újra...

Programozási tételek – visszatekintés

1. Sorozatszámítás (összegzés)

$N \geq 0$

2. Megszámolás

3. Maximum-kiválasztás

$N > 0$

4. Eldöntés

$N \geq 0$

5. Kiválasztás

$N > 0$

6. Keresés

$N \geq 0$

+1. Madártávlatból újra...

Programozási alapismeretek

4. előadás vége